WIZARA YA ELIMU SAYANSI NA TEKNOLOJIA

TAASISI YA ELIMU YA WATU WAZIMA

KUONGEZA FURSA NA UBORA WA UPATIKANAJI WA ELIMU YA SEKONDARI KWA NJIA MBADALA

MUHTASARI WA SOMO LA HISTORIA YA TANZANIA NA MAADILI
PROGRAMU YA ELIMU YA SEKONDARI KWA NJIA MBADALA

HATUA I & II

2026

Umetayarishwa na kusanifiwa na:

Taasisi ya Elimu ya Watu Wazima

S.L.P 20679, **Dar es Salaam**.

Tovuti: **www: iae.ac.tz**

©Taasisi ya Elimu ya Watu Wazima 2026

Haki zote zimehifadhiwa. Hakuna sehemu ya kitabu hiki inayoruhusiwa kutolewa, kutunzwa katika mfumo wa kufunguliwa tena au kubadilishwa katika umbo lolote au kwa namna yoyote, kielektroniki, kimakenika, kurudufisha, kurekodi au vinginevyo bila idhini ya maandishi ya Taasisi ya Elimu Watu Wazima, S. L. P 20679, Dar es Salaam.

1.0 Utangulizi

Muhtasari wa Somo la Historia ya Tanzania na Maadili kwa Programu ya Elimu ya Sekondari kwa Njia Mbadala unajumuisha Hatua ya Kwanza (Sawa na Kidato cha Kwanza na Kidato cha Pili) na Hatua ya Pili (Sawa na Kidato cha Tatu na Nne) iliyoandikwa katika umbo la moduli. Muhtasari huu una vipengele vilivyounganishwa ambavyo vinapatikana pia katika mtaala wa elimu ya sekondari katika mfumo rasmi. Muhtasari huu umeandaliwa ili kuruhusu wanafunzi kumaliza masomo ya elimu ya sekondari katika muda wa miaka miwili. Umesanifiwa kwa ajili ya wanafunzi walio nje ya mfumo rasmi wa elimu ili kuwawezesha kufanya Mtihani wa Cheti cha Elimu ya Sekondari kwa kutumia stadi na ujuzi walioupata, kutumia umahiri na taaluma katika shughuli zao za kila siku. Mtaala huu umetumia mbinu ya Elimu na Mafunzo yanayozingatia umahiri unaotegemea matokeo yanayoonesha kile ambacho mwanafunzi anatarajiwa kufanya baada ya kumaliza masomo.

2.0 Malengo ya Elimu Tanzania

Malengo makuu ya elimu nchini Tanzania ni kumwezesha kila Mtanzania:

a) Kukuza na kuboresha utu wake ili ajithamini na kukuza kujiamini;
b) Kuheshimu tamaduni, mila na desturi za Mtanzania; tofauti za kitamaduni; heshima; haki za binadamu; mitazamo na vitendo vinavyojumuisha;
c) Kuendeleza maarifa na kutumia sayansi na teknolojia, ubunifu, fikra makini, uvumbuzi, ushirikiano, mawasiliano na mitazamo chanya kwa ajili ya maendeleo yake na maendeleo endelevu ya taifa na dunia kwa ujumla;
d) Kuelewa na kulinda tunu za taifa, zikiwemo utu, uzalendo, uadilifu, umoja, uwazi, uaminifu, uwajibikaji na lugha ya taifa;
e) Kuendeleza ujuzi wa maisha na kazi ili kuongeza ufanisi katika maisha ya kila siku;
f) Kujenga tabia ya kupenda na kuthamini kazi ili kuongeza tija na ufanisi katika uzalishaji na utoaji huduma kwa jamii;
g) Kutambua na kuzingatia masuala mtambuka, ikiwa ni pamoja na afya na ustawi wa jamii, usawa wa kijinsia, pamoja na usimamizi na uhifadhi endelevu wa mazingira; na
h) Kuendeleza ushirikiano wa kitaifa na kimataifa, amani na haki kwa mujibu wa Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na mikataba ya kimataifa.

3.0 Malengo ya Elimu ya Sekondari

Malengo ya elimu ya sekondari nchini Tanzania ni:

1. Kuongeza uwezo wa kufikiri na kuimarisha maarifa, stadi na mwelekeo alioupata katika ngazi ya elimu ya msingi;
2. Kuimarisha ukuaji na uthamini wa umoja, utambulisho na maadili ya kitaifa, kuheshimu haki za binadamu, amali za kiutamaduni, mila, desturi na wajibu wa kiraia na utayari wa kufanya kazi za aina mbalimbali;
3. Kutoa fursa ya kupata maarifa, stadi, mielekeo, weledi na uelewa katika nyanja teule za mafunzo;
4. Kukuza tabia ya kujiamini na uwezo wa kujifiunza kwenye nyanja mbalimbali zikiwemo sayansi na teknolojia, maarifa ya kinadharia, kivitendo, kitaaluma na kitaalamu;
5. Kuwaandaa wanafunzi kwa kuwajengea ujuzi, umahiri na stadi mbalimbali zitakazowawezesha kujiunga na soko la ajira kwa kujiajiri, na kuajiriwa, na kuyamudu maisha kwa kutumia vizuri mazingira yake; na
6. Kukuza utayari wa kujiendeleza na mafunzo ya elimu katika ngazi mbalimbali.

4.0 Malengo ya Elimu ya Sekondari Tanzania

Malengo ya Elimu ya Sekondari nchini Tanzania ni:

a) Kuimarisha, kupanua na kuendeleza uelewa wa kina wa maarifa, ujuzi na mitazamo iliyojengwa katika ngazi ya Elimu ya Msingi;
b) Kulinda mila na desturi, umoja wa kitaifa, tunu za kitaifa, demokrasia, kuheshimu haki za binadamu na kiraia, wajibu na majukumu yanayohusiana na haki hizo;
c) Kukuza hali ya kujiamini na uwezo wa kujifunza katika nyanja mbalimbali, zikiwemo sayansi na teknolojia pamoja na maarifa ya nadharia na ufundi;
d) Kuboresha mawasiliano kwa kutumia lugha ya alama ya Tanzania, mawasiliano ya mguso, Kiswahili na Kiingereza. Mwanafunzi ahimizwe kukuza umahiri katika angalau lugha nyingine moja ya kigeni, kulingana na hali ya shule huria;
e) Kuimarisha uwajibikaji kwa masuala mtambuka ya kijamii, ikiwa ni pamoja na afya, usalama, usawa wa kijinsia na uhifadhi endelevu wa kiakili wa mazingira;
f) Kukuza umahiri na stadi mbalimbali zitakazomwezesha mwanafunzi kujiajiri, kuajiriwa na kuendesha maisha yake kwa kutumia mazingira yake vizuri; na
g) Kukuza utayari wa kuendelea na elimu ya juu ya sekondari na elimu ya juu.

5.0 Malengo ya Elimu ya Sekondari kwa Njia Mbadala Nchini Tanzania

Malengo ya Elimu ya Sekondari kwa Njia Mbadala ni;

a) Kutoa elimu ya sekondari kwa watoto, vijana na watu wazima ambao hawakuweza kupata fursa katika mfumo rasmi wa elimu;

b) Kukamilisha juhudi za serikali za kufikia elimu kwa wote;

c) Kutoa fursa ya elimu ya sekondari vijana na watu wazima walioacha shule kwa sababu mbalimbali; na

d) Kutoa elimu kwa makundi ya watu wasiojiweza na waliotengwa wakiwemo wasichana.

6.0 Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo la Historia ya Tanzania na Maadili

Umahiri mkuu na umahiri mahususi wa somo la Historia ya Tanzania na Maadili hatua ya kwanza na ya pili ni kama ulivyowasilishwa kwenye Jedwali Na. 1.

Jedwali Na. 1: Umahiri mkuu na umahiri mahususi

HATUA YA 1	
Umahiri mkuu	**Umahiri mahususi**
1.0 Kulinda historia ya Tanzania, urithi na maadili ya Taifa	1.1 Kuelezea dhana ya Historia ya Tanzania, chimbuko na maadili ya jamii za Kitanzania 1.2 Kumudu maarifa na ujuzi wa maadili na urithi wa jamii za Kitanzania 1.3 Kutumia maarifa na ujuzi wa historia na urithi kubaini fursa mbalimbali zilizopo katika jamii, kujenga ushirikiano na kukuza uchumi wa taifa.
2.0 Kumudu historia ya jamii za Kitanzania na maadili kabla ya ukoloni	2.1 Kuchambua mifumo ya kijamii (elimu, afya, utamaduni) iliyokuza maadili ya Kitanzania kabla ya ukoloni 2.2 Kuchambua mifumo iliyokuza na kuendeleza uchumi na siasa katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni 2.3 Kutathmini vichocheo vya mabadiliko ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni

3.0 Kumudu Historia ya Tanzania na Maadili wakati na baada ya ukoloni 1890-1966.	3.1 Kutumia maarifa na ujuzi wa chimbuko na ukuaji wa mfumo wa ukoloni kuelewa uhusiano wa kihistoria kati ya Tanzania na mataifa yaliyoitawala 3.2 Kutathmini athari za mfumo wa ukoloni kwenye maadili ya jamii za Kitanzania 3.3 Kuchambua jitahada za jamii za Kitanzania kupinga ukoloni na Maadili ya kikoloni 3.4 Kuchambua mifumo ya uchumi, siasa, utamaduni, jamii na maadili iliyojengwa 1961-1966 3.5 Kumudu historia ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar
HATUA YA 2	
1.0 Kumudu Historia ya Ujenzi wa Taifa na Maadili yake katika kipindi cha 1961-1985	1.1 Kumudu Historia ya Muungano wa Tanganyika na Zanzibar 1.2 Kuchambua chimbuko la Azimio la Arusha na matokeo yake kiuchumi, kisiasa, kiutamaduni na kimaadili 1.3 Kueleza nafasi ya Tanzania katika kujenga uhusiano wa kikanda
2.0 Kufanya utafiti wa historia na maadili ya Tanzania	2.1 Kumudu misingi ya utafiti wa kihistoria 2.2 Kutumia misingi ya utafiti wa kihistoria kufanya kazi mradi
3.0 Kutathimini Historia ya Tanzania na Maadili wakati wa Uliberali 1986 hadi sasa	3.1 Kuchambua chimbuko la Uliberali na utandawazi 3.2 Kuishi maadili mema ya Kitanzania wakati wa Uliberali na utandawazi
4.0 Kumudu muundo na kazi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania	4.1 Kueleza muundo na kazi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar 4.2 Kubaini muundo na kazi za Serikali za mitaa

7.0 Muundo wa Muhtasari

Muhtasari wa somo la Historia ya Tanzania na Maadili unajumuisha vipengele vifuatavyo:

i) **Jina la moduli:** Jina la Moduli limetokana na muunganisho wa mada kuu katika somo husika ambazo zinasawiri umahiri utakaofikiwa na mwanafunzi baada ya kujifunza somo husika.

ii) **Umahiri mkuu:** Huu ni umahiri atakaoupata mwanafunzi baada ya kukamilisha kila moduli.

iii) **Umahiri mahususi:** Huonesha ujuzi mahususi atakaopata mwanafunzi kwa kila mada atakayojifunza. Mkusanyiko wa matokeo mahususi ya kujifunza huunda matokeo makuu ya kujifunza.

iv) **Shughuli za ujifunzaji:** Hizi ni shughuli anazotakiwa kuzifanya mwanafunzi katika tendo la kujifunza. Matokeo mahususi ya kujifunza yanafikiwa baada ya kukamilisha shughuli zote za ujifunzaji zilizopendekezwa.

v) **Mbinu za ufundishaji na ujifunzaji:** Kipengele hiki kinaonesha mbinu za kujifunzia zilizogawanywa katika makundi mawili. Mbinu zitakazotumika darasani wakati mwanafunzi yupo na muwezeshaji na mbinu zitakazotumika nje ya darasa wakati mwanafunzi anajifunza peke yake.

vi) **Vigezo vya upimaji:** Katika kipengele hiki lengo ni kupima uwezo wa mwanafunzi katika kujifunza na uwanja mpana wa uchanganuzi wa mbinu na zana za upimaji wa somo la Historia ya Tanzania na Maadili ili kupima umahiri wa mwanafunzi.

vii) **Zana/Vifaa vya kujifunzia:** Katika kipengele hiki, zana mbalimbali za kufundishia na kujifunzia zimependekezwa.

Viii) Muda wa kujifunza: Katika kipengele hiki, muda wa kujifunza umependekezwa katika makundi mawili. Kundi la kwanza ni saa za kujifunza darasani wakati kundi la pili ni saa za kujifunza binafsi. Saa hisi zimependekezwa kulingana na urefu na ugumu wa mada husika. Hata hivyo, inashauriwa kuwa muda wa saa moja utumike kila siku kwa somo katika usomaj

8.0 Idadi ya moduli

Muhtasari huu una hatua mbili ambazo hufanya jumla ya moduli sita kama zinavyoonyeshwa hapa chini:

Hatua ya I

Moduli 1: Kuchambua Asili na Maadili ya Jamii Za Kitanzania

Module 2: Kutathmini Mifumo ya Kijamii, Kiuchumi na Kisiasa katika Kukuza Maadili ya Jamii za Kitanzania Kabla ya Ukoloni

Moduli 3: Kuchambua Mifumo ya Kikoloni na Athari zake katika Maadili na Maendeleo ya Tanzania Kabla na Baada ya Uhuru

Hatua ya II

Moduli 1: Kuchambua Historia ya Ujenzi wa Taifa na Maadili yake katika kipindi cha 1961-1985

Moduli 2: Kuelezea Historia ya Tanzania na Maadili wakati wa Uliberali, 1986 hadi Sasa

Moduli 3:Kuchanganua Muundo wa Kazi za Serikali ya Jamhuriya Muungano wa Tanzania

9.0 Vitabu vya rejea

Mwishoni mwa kila moduli, idadi ya vitabu vimependekezwa kwa ajili ya usomaji zaidi kuhusu moduli nzima.

MUHTASARI WA SOMO LA HISTORIA YA TANZANIA NA MAADILI HATUA YA I

UMAHIRI WA SOMO LA HISTORIA YA TANZANIA NA MAADILI HATUA YA I

Baada ya kukamilisha kusoma moduli za Hatua ya Kwanza za Historia ya Tanzania na Maadili, Mwanafunzi anapaswa kuwa na uwezo wa:

1. Kulinda na kumudu Historia ya Tanzania, Urithi na Maadili ya Taifa.

2. Kumudu Historia ya Tanzania na Maadili kabla ya Ukoloni.

3.Kumudu Historia ya Tanzania, Maadili na Ujenzi wa Taifa wakati na baada ya Ukoloni 1890-1966.

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
1.0 KUCHAMBUA ASILI NA MAADILI YA JAMII ZA KITANZANIA	1.1. Kulinda historia ya Tanzania, urithi, na maadili ya Taifa	1.1 .1 Kueleza dhana ya somo la Historia ya Tanzania, chimbuko na maadili ya jamii za Kitanzania	a) Kufafanua dhana ya somo la Historia ya Tanzania, chimbuko na maadili ya jamii za Kitanzania	**Kutembelea maktaba:** Mwanafunzi anapaswa kutembelea maktaba, kujisomea vitabu na matini mbalimbali zinazohusu dhana ya Historia ya Tanzania, maadii, na asili ya jamii zake.	**i)Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kufanya majadiliano kuhusu asili ya jamii za kitanzania, urithi na maadili ya kitaifa **ii) Mdahalo:** Waongoze wanafunzi kufanya mdahalo kuhusu chimbuko la jamii za kitanzania na maadili yake.	Dhana ya somo la Historia, chimbuko na, maadili ya jamii za Kitanzania imeelezwa kwa usahihi	Matini zenye kuonesha asili ya jamii za Kitanzania. Ramani kuonesha mtawanyiko wa jamii za asili halisi Vitu vilivyotumiwa na watu wa jamii za asili	Saa 5	Saa 1
			b) Kueleza asili ya jamii za Kitanzania (Wabantu, Wanilo, Wakushito, Wakichembe)	**Ziara**: Mwanafunzi anapaswa kutembelea vyanzo mbalimbali vyenye taarifa za kihistoria kuhusu	**i)Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kufanya majadiliano kuhusu asili ya jamii za kitanzania, urithi na maadili ya kitaifa	Asili ya jamii za Kitanzania zimeelezwa kwa usahihi			

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				asili ya jamii za kitanzania (makumbusho, maeneo ya kihistoria, masimulizi ya mdomo).	**ii)Maswali na majibu**: Waongoze wanafunzi kubaini jamii mbalimbali za kitanzania.				
			c) Kubaini shughuli mbalimbali za makundi ya asili ya jamii za Kitanzania	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini kuhusu shughuli mbalimbali za makundi ya asili ya jamii za kitanzania .	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kujadili shughuli mbalimbali za makundi ya asili ya jamii za kitanzania.	Shughuli za makundi ya asili ya jamii za Kitanzania zimebainishwa		Saa 4	Saa 1
			d) Kueleza maadili ya jamii za asili ya Kitanzania	**Fikiri-andika:** Mwanafunzi anapaswa kusoma, kufikiri, na kueleza	**Maswali na majibu**: Waongoze wanafunzi kujibu maswali kuhusu maadili ya jamii	Maadili ya jamii za asili ya Kitanzania yameele			

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
				maadili ya jamii za asili ya kitanzania	mbalimbali za asili	zwa kwa ufasaha			
		1.1.2 Kumudu maarifa na ujuzi wa maadili na urithi wa jamii za Kitanzania	a) Kuchambua maadili na urithi wa jamii za Kitanzania	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini na kuandika muhtasari wa alichojifunza.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kujadili na kuandika muhtasari wa walichojifunza.	Maadili na urithi wa jamii za Kitanzania yamechambuliwa kwa ufasaha	Ramani kuonesha maeneo yenye urithi wa Tanzania Vitu halisi vilivyotumiwa na watu wa jamii za asili	Saa 5	Saa 1
			b) Kueleza matendo ya msingi yanayokuza na kulinda maadili na urithi wa jamii za Kitanzania	**Kutembelea maktaba:** Mwanafunzi anapaswa kusoma na kubaini matendo ya msingi yanayokuza na kulinda maadili na urithi wa jamii za	**Mdahalo:** Waongoze wanafunzi kufanya madahalo kujadili matendo ya msingi yanayokuza na kulinda maadili na urithi wa jamii za Kitanzania.	Matendo ya msingi yanayokuza na kulinda maadili na urithi wa jamii za Kitanzania yameelezwa kwa ufasaha			

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
				kitanzania					
		1.1.3 Kutumia maarifa na ujuzi wa historia na urithi kubaini fursa mbalimbali zilizopo katika jamii, kujenga ushirikiano na kukuza uchumi wa taifa.	a) Kubaini fursa mbalimbali zilizopo kwenye urithi wa jamii za Kitanzania	Kutembelea maeneo: Mwanafunzi anapaswa kutembelea na kubaini fursa anuai zilizopo katika maeneo anamoishi zenye urithi wa jamii za Kitanzania.	**Matembezi ya galari:** Waongoze wanafunzi kuziorodhesha fursa, kubandika kwenye kuta za darasa, na kuuliza maswali mbalimbali.	Fursa mbalimbali zilizopo kwenye urithi wa jamii za Kitanzania zimebainishwa	Matini kuhusu fursa kwenye urithi wa jamii za Kitanzania Ramani kuonesha maeneo yenye urithi wa Tanzania Vitu halisi vilivyotumiwa na watu wa jamii za asili	Saa 5	Saa 1
			b) Kueleza namna fursa zilizopo kwenye urithi wa jamii za Kitanzania zinavyoweza kutumika kukuza uchumi binafsi na	**Uchambuzi wa matini:** Mwanafunzi anapaswa kusoma matini zenye aina mbalimbali za kisamafunzo na kutoa maoni yao	**i)Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadili kisamafunzo na kutoa maoni yao kuhusu fursa za urithi na manufaa yake katika jamii za Kitanzania. **ii)Maswali na majibu:**	Fursa zilizopo kwenye urithi wa jamii za Kitanzania zinavyoweza kutumika kukuza		Saa 6	Saa 2

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
			jamii	kuhusu fursa za urithi na manufaa yake katika jamii za Kitanzania.	Waongoze wanafunzi katika kusikiliza na kuuliza maswali kwa mtaalamu kuhusu namna ya kutumia fursa za urithi katika kukuza uchumi binafsi na jamii.	uchumi binafsi na jamii zimeelezwa kwa ufasaha			
			c) Kueleza njia mbalimbali za kutunza urithi wa jamii za Kitanzania	**Fikiri-andika:** Mwanafunzi anapaswa kufikiri, kuandika, na kuelezea njia mbalimbali za kutunza urithi wa jamii inayomzunguka.	**Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadili na kuelezea njia mbalimbali za kutunza urithi wa jamii za Kitanzania.	Njia mbalimbali za kutunza urithi wa jamii za Kitanzania zimeelezwa kwa ufasaha		Saa 4	Saa 1
			d) Kuainisha shughuli mbalimbali za kujenga ushirikiano na kukuza uchumi wa	**Matembezi ya galari**: Mwanafunzi anapaswa	**Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadili, kisha waelekeze wabandike matokeo ya utafiti	Shughuli mbalimbali za kujenga ushirikiano na	Matini kuhusu fursa mbalimbali za kujenga ushirikiano na kukuza uchumi wa kitaifa,	Saa 4	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
			Taifa	kufanya matembezi maeneo mbalimbali na kuandika shughuli mbalimbali za kujenga ushirikiano na kukuza uchumi wa Taifa.	wao na kurekebisha pale palipokuwa na upungufu.	kukuza uchumi wa Taifa zimeanishwa	Picha kuonesha shughuli mbalimbali		
			e) Kufafanua namna shughuli mbalimbali zinavyochangia kujenga ushirikiano na kukuza uchumi wa Taifa	**Fikiri-andika:** Mwanafunzi anapaswa kufikiri na kufafanua shughuli mbalimbali zinavyochangia ushirikiano na uchumi wa Taifa.	**Kujadili na kuwasilisha:** Waongoze wanafunzi kujadili kisha kuwasilisha kwenye darasa kwa majadiliano	Shughuli mbalimbali zinavyochangia kujenga ushirikiano na kukuza uchumi wa Taifa zimefafanuliwa kwa ufasaha		Saa 4	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
2.0 KUELEZA MIFUMO YA KIJAMII, KIUCHUMI NA KISIASA KATIKA KUKUZA MAADILI YA JAMII ZA KITANZANIA KABLA YA UKOLONI	2.1 Kumudu historia ya Tanzania na maadili kabla ya ukoloni	2.1.1 Kuchambua mifumo ya kijamii (elimu,afya,utamaduni) iliyokuza na kuendeleza maadili ya jamii za kitanzania kabla ya ukoloni	a) Kubaini mifumo ya kijamii ya Tanzania kabla ya ukoloni	**Uchambuzi wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kutembelea maktaba, intaneti, na kusoma matini kuhusu mifumo ya kijamii ya Kitanzania kabla ya ukoloni.	**i)Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadili mifumo ya kijamii ya Kitanzania kabla ya ukoloni **ii)Maswali na majibu:** Waongoze wajifunzaji kujibu maswali kuhusu mifumo ya Kitanzania kabla ya ukoloni.	Mifumo ya kijamii za Tanzania kabla ya ukoloni imebainishwa	Picha kuonesha miundo mbinu ya elimu, afya na utamaduni kabla ya ukoloni Ramani kuonesha mtawanyiko wa miundo mbinu elimu, afya na utamaduni kabla ya ukoloni Vitu halisi vilivyotumika kabla ya ukoloni	Saa 5	Saa 1
			b) Kueleza mifumo ya kijamii ya Kitanzania ilivyokuza maadili kabla ya ukoloni	**Kusoma matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini ,vitabu na magazeti mbalimbali yanayohusu mifumo ya	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kujadili namna mifumo ya kijamii ya Kitanzania ilivyokuza maadili kabla ya ukoloni.	Mifumo ya kijamii ya Kitanzania ilivyokuza maadili kabla ya ukoloni		Saa 5	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				kijamii ya Kitanzania ilivyokuza maadili kabla ya ukoloni.		imeelezwa kwa ufasaha			
		2.1.2 Kuchambua mifumo iliyokuza na kuendeleza uchumi na siasa katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni	a) Kubaini mifumo ya kiuchumi na kisiasa katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni	**Uchambuzi wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini kutoka katika vyanzo mbalimbali na kuandika maelezo kuhusu mifumo ya kiuchumi na kisiasa katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni	**Majadiliano**: Waongeze wanafunzi kujadili na kuwasilisha darasani kwa pamoja	Mifumo ya kiuchumi na kisiasa katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni imebainishwa	Matini kuhusu mifumo ya kiuchumi na kisiasa kabla ya ukoloni Ramani kuonesha maeneo mbalimbali ya jamii za asili za Kitanzania	Saa 5	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
			b) Kueleza jinsi mifumo ya kisiasa na kiuchumi ilivyokuza na kuendeleza shughuli za kiuchumi na kisiasa kabla ya ukoloni	**Uchambuzi wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini mbalimbali kutoka maktaba, intaneti kuhusu jinsi mifumo ya jamii za Tanzania ilivyokuza maadili kabla ya ukoloni.	**Majadiliano na uwasilishaji:** Waongeze wanafunzi kujadili na kuwasilisha darasani kwa pamoja kuhusu shughuli za kiuchumi na kisiasa kabla ya ukoloni.	Mifumo ya kisiasa na kiuchumi ilivyokuza na kuendeleza shughuli za kiuchumi na kisiasa kabla ya ukoloni imeelezwa kwa ufasaha		Saa 4	Saa 1
			c) Kufafanua uhusiano kati ya jamii za Kitanzania na za Mashariki ya Kati, Mashariki ya	**Kusoma matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini kuhusu uhusiano	**Uchambuzi wa matini**: Kuongoza wanafunzi kusoma matini kuhusu uhusiano wa jamii moja ya Kitanzania na jamii za	Uhusiano kati ya jamii za Kitanzania na za Mashariki ya Kati,		Saa 6	Saa 2

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
			Mbali na Ulaya katika kuendeleza shughuli za kiuchumi na kisiasa kabla ya ukoloni	wa jamii moja ya Kitanzania na jamii za Mashariki ya Kati au Mashariki ya Mbali au Ulaya.	Mashariki ya Kati au Mashariki ya Mbali au Ulaya.	Mashariki ya Mbali na Ulaya katika kuendeleza shughuli za kiuchumi na kisiasa kabla ya ukoloni umefafanuliwa kwa ufasaha			
			d) Kutathmini mchango wa mifumo ya kisiasa na kiuchumi katika kukuza maadili ya jamii za Kitanzania kabla ya	**Kusoma matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini na kuchambua faida na hasara za mifumo ya kisiasa na kiuchumi	**Majadiliano:** Kuwaongoza wanafunzi kujadiliana na kuwasilisha darasani kwa majadiliano ya pamoja.	Mchango wa mifumo ya kisiasa na kiuchumi katika kukuza maadili ya jamii za		Saa 4	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
			ukoloni	katika kukuza maadili ya jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni.		Kitanzania kabla ya ukoloni umetathminiwa			
		2.1.3 Kutathmini vichocheo vya mabadiliko ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni	a) Kueleza hali ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni	**Kusoma na kuandika:** Mwanafunzi anapaswa kusoma matini na kuandika maelezo kuhusu hali ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni.	**Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadiliana kuhusu hali ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni.	Hali ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni imeelezwa kwa ufasaha	Matini kuhusu vichocheo vya mabadiliko ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni. Picha ya bidhaa zilizozalishwa na jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni. Ramani kuonesha maeneo yaliyokuwa ya uzalishaji wa bidhaa kabla ya ukoloni	Saa 4	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
			b) Kubaini vichocheo vya mabadiliko ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni	**Usomaji wa matini:** Mwanafunzi anapaswa kusoma matini na kuandika maelezo kuhusu hali ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni.	**Uchambuzi wa matini:** Waongoze wanafunzi kusoma na kujadili kuhusu hali ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni.	Hali ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni imeelezwa kwa ufasaha	Picha kuonesha miundombinu ya elimu, afya na utamaduni kabla ya ukoloni Ramani kuonesha mtawanyiko wa miundombinu elimu, afya na utamaduni kabla ya ukoloni Vitu halisi vilivyotumika kabla ya ukoloni	Saa 5	Saa 1
3.0 **KUCHAMBUA MIFUMO YA KIKOLONI NA ATHARI ZAKE KATIKA MAADILI NA MAENDELEO YA**	3.1 Kumudu historia ya Tanzania, maadili na ujenzi wa taifa wakati na baada ya ukoloni, 1890-1966	3.1.1 Kutumia maarifa na ujuzi wa chimbuko na ukuaji wa mfumo wa ukoloni kuelewa uhusiano wa kihistoria kati ya Tanzania na mataifa yaliyoitawala	a) Kuchambua chimbuko la ukoloni	**Usomaji wa matini:** Mwanafunzi anapaswa kusoma matini kutoka kwenye vyanzo mbalimbali na kuandika maelezo kuhusu	**Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadili chimbuko la ukoloni na kuwasilisha darasani kwa majadiliano ya pamoja	Chimbuko la ukoloni limechambuliwa kwa kina	Matini kuhusu chimbuko la mfumo wa ukoloni Picha mbalimbali kuonesha watawala na shughuli za wakoloni	Saa 8	Saa 2

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
TANZANIA KABLA NA BAADA YA UHURU				chimbuko la wakoloni					
			b)Kubainisha mataifa yaliyoitawala Tanzania na mifumo yake ya kikoloni katika uchumi, utawala na utamaduni	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini na kubainisha mataifa yaliyotawala Tanzania na mifumo yake ya kikoloni katika kiuchumi, kiutawala na kiutamaduni.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kujadili na kuandika kwa ufupi kuhusu mataifa yaliyoitawala Tanzania na mifumo yake ya kiuchumi, kiutawala na kiutamaduni.	Mataifa yaliyoitawala Tanzania na mifumo yake ya kikoloni katika uchumi, utawala na utamaduni yamebainishwa		Saa 6	Saa 1
			c) Kujadili mchango wa mifumo ya kikoloni	**Fikiri-andika:** Mwanafunzi anapaswa	**Mdahalo** : Kugawa wanafunzi kwenye makundi	Mifumo ya kikoloni katika		Saa 5	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
			katika uhusiano wa Tanzania na mataifa yaliyoitawala	kufikiri na kuandika kuhusu mchango wa mifumo ya kikoloni katika uhusiano wa Tanzania na mataifa yaliyoitawala.	madogo madogo na wajadili mchango wa mifumo ya kikoloni katika uhusiano wa Tanzania na mataifa yalioyoitawala.	uhusiano wa Tanzania na mataifa yaliyoitawala imejadiliwa kwa kina			
		3.1.2 Kutathimini athari za mfumo wa ukoloni kwenye maadili ya jamii za Kitanzania.	a) Kueleza hali ya maadili ya jamii za Kitanzania kipindi ukoloni unaingia	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini kuhusu hali ya maadili ya jamii mojawapo ya Kitanzania kipindi cha ukoloni unaingia.	**Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadili hali ya maadili ya jamii mojawapo ya Kitanzania kipindi ukoloni unaingia kisha wafanye uwasilishaji kwa pamoja	Hali ya maadili ya jamii za Kitanzania kipindi ukoloni unaingia imeelezwa	Matini kuhusu athari za mfumo wa ukoloni kwenye maadili ya jamii za Kitanzania	Saa 7	Saa 2
			b) Kuchambua athari za	**Utafiti mdogo**: Mwanafunz	**Uwasilishaji:** Waongoze wanafunzi	Athari za mfumo		Saa 5	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
			mfumo wa ukoloni katika maadili ya jamii za Kitanzania	i anapaswa kufanya utafiti mdogo katika vyanzo mbalimbali na kuandika maelezo kuhusu athari za mfumo wa ukoloni katika maadili ya jamii za Kitanzania.	kuwasilisha tafiti zao ndogo kuhusu athari za mfumo wa ukoloni katika maadili ya jamii za Kitanzania.	wa ukoloni katika maadili ya jamii za Kitanzania zimechambuliwa kwa kina			
			c) Kubaini maadili yaliyo dumishwa na jamii za Kitanzania wakati wa ukoloni	**Kisa mafunzo:** Mwanafunzi anapaswa kusikiliza kisamafunzo kuhusu maadili yaliyodumishwa na jamii mojawapo ya	**Maswali na majibu**: Waongoze wanafunzi kuuliza maswali kueleza maadili yaliyodumishwa katika jamii nyingine za Kitanzania wakati wa ukoloni	Maadili yaliyodumishwa na jamii za Kitanzania wakati wa ukoloni yamebainishwa		Saa 4	Saa 1

JINA LA MODULI	**UMAHIRI MKUU**	**UMAHIRI MAHUSUSI**	**SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI**	**MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA**		**VIGEZO VYA UPIMAJI**	**ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI**	**MUDA/SAA**	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				Kitanzania wakati wa ukoloni.					
		3.1.3 Kuchambua jitihada za jamii za Kitanzania kupinga ukoloni na maadili ya kikoloni.	a) Kubaini sababu za jamii za Kitanzania kupinga uvamizi wa kikoloni, ukoloni na maadili yake	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini na kuorodhesha sababu za jamii za Kitanzania kupinga uvamizi wa kikoloni, ukoloni na maadili yake.	**Uchambuzi wa matini**: Waongoze wanafunzi kusoma matini na kueleza sababu za jamii za Kitanzania kupinga uvamizi wa kikoloni, ukoloni na maadili yake.	Sababu za jamii za Kitanzania kupinga uvamizi wa kikoloni, ukoloni na maadili yake zimebainishwa	Picha kuonesha matendo ya kupinga ukoloni Matini kuhusu harakati za jamii za Kitanzania kupinga ukoloni na maadili ya kikoloni	Saa 10	Saa 2

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
			b) Kujadili njia mbalimbali zilizotumika na jamii za Kitanzania kupinga uvamizi wa kikoloni, ukoloni na maadili yake	**Kisa mafunzo**: Mwanafunzi anapaswa kusoma kisamafunzo na kuanisha njia mbalimbali zilizotumika na jamii za Kitanzania kupinga uvamizi wa kikoloni, ukoloni na maadili yake.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kufanya majadiliano na kuwasilisha majibu yao darasani kwa pamoja.	Njia mbalimbali zilizotumika na jamii za Kitanzania kupinga uvamizi wa kikoloni, ukoloni na maadili yake zimejadiliwa		Saa 5	Saa 1
			c)Kufafanua misingi na mbinu zilizotumika kupigania Uhuru wa Tanganyika na Zanzibar	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini na kueleza mbinu zilizotumik	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kujadili kisha kuwasilisha kwenye darasa kwa majadiliano ya pamoja.	Misingi na mbinu zilizotumika kupigania uhuru wa Tangany		Saa 4	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
				a kupigania Uhuru wa Tanganyika na Zanzibar		ika na Zanzibar imefafanuliwa kwa kina			
			d) Kutathmini mchango wa harakati za kupinga uvamizi na ukoloni katika kutunza maadili ya Kitanzania na kujenga uzalendo	**Tafakuri**: Mwanafunzi anapaswa kufanya tafakuri kuhusu mchango wa harakati za kupinga uvamizi na ukoloni katika kutunza maadili ya Kitanzania na kujenga uzalendo.	**Maswali na majibu**: Waongoze wanafunzi kujibu maswali mbalimbali kupima mchango wa za harakati kupinga uvamizi na ukoloni katika kutunza maadili ya Kitanzania na kujenga uzalendo.	Mchango wa harakati za kupinga uvamizi na ukoloni katika kutunza maadili ya Kitanzania na kujenga uzalendo umetathminiwa		Saa 4	Saa 1
		3.1.4 Kuchambua mifumo ya uchumi, siasa, utamaduni, jamii na maadili iliyojengwa,	a) Kueleza hali ya uchumi, siasa, utamaduni, jamii na	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma	**Majadiiano**: Waongoze wanafunzi kujadiliana kuhusu hali ya uchumi, siasa,	Hali ya uchumi, siasa, utamaduni, jamii na	Matini kuhusu mifumo ya uchumi, siasa, utamaduni, jamii na maadili iliyojengwa 1961-	Saa 5	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
		1961-1966	maadili mara baada ya uhuru	matini mbalimbali na kuandika maelezo kuhusu hali ya uchumi, siasa, utamaduni, jamii na maadili mara baada ya uhuru.	utamaduni, jamii na maadili mara baada ya uhuru.	maadili mara baada ya uhuru imeelezwa	1966		
			b) Kutathmini mikakati na changamoto za ujenzi wa Taifa kiuchumi, kisiasa, kiutamaduni, kijamii na kimaadili kipindi cha 1961-1966	**Usomaji wa matini:** Mwanafunzi anapaswa kusoma matini kuhusu mafanikio ya mikakati na changamoto za ujenzi wa taifa kiuchumi, kisiasa na kiutamaduni, kijamii na	**Maswali na majibu**: Waongoze wanafunzi kujibu maswali mbalimbali kupima mafaniko ya mikakati na changamoto za ujenzi wa Taifa kiuchumi, kisiasa, kiutamaduni, kijamii na kimaadili kipindi cha 1961 1966.	Mikakati na changamoto za ujenzi wa Taifa kiuchumi, kisiasa, kiutamaduni, kijamii na kimaadili kipindi cha 1961 1966		Saa 4	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
				kimaadili kipindi cha 1961-1966.		imetathiminiwa kwa kina			
		3.1.5 Kumudu historia ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar	a) Kueleza chimbuko la Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar	**Usomaji wa matini:** Mwanafunzi anapaswa kusoma matini na kuandika maelezo kuhusu chimbuko la Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar.	**Majadiliano :** Waongoze wanafunzi kujadili na kuwasilisha kuhusu chimbuko la Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar.	Chimbuko la Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar limeelezwa	Matini kuhusu Mapinduzi matukufu ya Zanzibar Picha kuonesha watu walioshiriki katika Mapinduzi matukufu ya Zanzibar	Saa 5	Saa 1
			b) Kubaini mchango wa Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar katika kujenga umoja, mshikamano na maadili miongoni	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini na kuandika maelezo kuhusu mchango wa	**Maswali na majibu:** Waongoze wanafunzi kujibu maswali kuhusu mchango wa Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar katika kujenga umoja, mshikamano na	Mchango wa Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar katika kujenga umoja na		Saa 5	Saa 1

JINA LA MODULI	**UMAHIRI MKUU**	**UMAHIRI MAHUSUSI**	**SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI**	**MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA**		**VIGEZO VYA UPIMAJI**	**ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI**	**MUDA/SAA**	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
			mwa Wazanzibari	Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar katika kujenga umoja, mshikamano na maadili.	maadili miongoni mwa Wazanzibari.	mshikamano miongoni mwa Wazanzibari umebainishwa			

MUHTASARI WA SOMO LA HISTORIA YA TANZANIA NA MAADILI HATUA YA II

UMAHIRI WA SOMO LA HISTORIA YA TANZANIA NA MAADILI HATUA YA II

Baada ya kukamilisha kusoma moduli za Hatua ya Kwanza za Historia ya Tanzania na Maadili, Mwanafunzi anapaswa kuwa na uwezo wa:

1. Kumudu Historia ya Ujenzi wa Taifa na Maadili yake katika kipindi cha 1961-1985.
2. Kutathmini Historia ya Tanzania na Maadili wakati Uliberali 1986 hadi sasa.
3. Kumudu muundo na kazi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.
4. Kufanya utafiti wa historia na maadili ya Tanzania

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
1.0 KUCHAMBUA HISTORIA YA UJENZI WA TAIFA NA MAADILI YAKE KATIKA KIPINDI CHA 1961-1985	1.1 Kumudu historia ya ujenzi wa Taifa na maadili yake katika kipindi cha 1961-1966	1.1.1 Kumudu historia ya Muungano wa Tanganyika na Zanzibar	a) Kufafanua chimbuko la Muungano wa Tanganyika na Zanzibar	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini kutoka vyanzo mbalimbali na kuandika maelezo kuhusu chimbuko la Muungano wa Tanganyika na Zanzibar.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kujadili kuhusu chimbuko la Muungano na kuwasilisha majibu yao.	Chimbuko la Muungano wa Tanganyika na Zanzibar limefafanuliwa kwa ufasaha	Matini kuhusu historia ya ujenzi wa Taifa na maadili 1961- 1966 Kielelezo kuonesha muundo wa Muungano wa Tanganyika na Zanzibar	Saa 5	Saa 1
			b) Kueleza muundo na misingi ya Muungano wa Tanganyika na Zanzibar	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini mbalimbali kama Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, kuchora muundo na	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kujadili kuhusu muundo na misingi ya Muungano na kuwasilisha majibu yao.			Saa 5	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				kuandika misingi ya Muungano wa Tanganyika na Zanzibar.					
			c) Kutathimini Muungano wa Tanganyika na Zanzibar katika kujenga umoja na maadili ya Kitaifa	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini na kuandika maelezo kuhusu Muungano wa Tanganyika na Zanzibar.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kujadili kuhusu mafaniko na changamoto zinazokabili Muungano wa Tanganyika na Zanzibar katika kujenga umoja na maadili ya Kitaifa.	Wanafunzi wametathmini Muungano wa Tanganyika na Zanzibar katika kujenga umoja na maadili ya Kitaifa		Saa 5	Saa 1
	1.2 Kutathmini ujenzi wa Taifa na Maadili wakati wa Azimio la Arusha 1967-1985	1.2.1 Kuchambua chimbuko la Azimio la Arusha na matokeo yake kiuchumi, kisiasa, kijamii na kimaadili	a) Kujadili chimbuko la Azimio la Arusha	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini mbalimbali na kuandika maelezo kuhusu Azimio la Arusha.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kujadili kuhusu chimbuko la Azimio la Arusha na kisha kuwasilisha kwa majadiliano ya pamoja.	Chimbuko la Azimio la Arusha limefafanuliwa kwa kina		Saa 8	Saa 2

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
			b) Kufafanua misingi na mchango wa Azimio la Arusha katika ujenzi wa Taifa kiuchumi, kisiasa, kijamii na kimaadili	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini kuhusu Azimio la Arusha katika eneo husika (uchumi, siasa, jamii na maadili)	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kujadiliana na kuwasilisha kwa pamoja kuhusu misingi na mchango wa Azimio la Arusha katika ujenzi wa Taifa.	Misingi na mchango wa Azimio la Arusha katika ujenzi wa Taifa kiuchumi, kisiasa, kijamii na kimaadili umefafanuli wa kwa ufasaha		Saa 6	Saa 1
			c) Kutathmini changamoto za Azimio la Arusha kiuchumi, kisiasa, kijamii na kimaadili	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini mbalimbali na kuandika maelezo kuhusu changamoto za Azimio la Arusha kiuchumi, kisiasa, kijamii na kimaadili.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kutoa maoni yao kuhusu ukubwa wa changamoto za Azimio la Arusha kiuchumi, kisiasa na kijamii na kisha wapendekeze suluhisho kwa kila changamoto.	Changamoto za Azimio la Arusha kiuchumi, kisiasa, kijamii na kimaadili zimetathimin iwa kwa kina		Saa 5	Saa 1
		1.2.2 Kueleza nafasi ya Tanzania katika	a) Kufafanua dhana ya uhusiano wa	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi	**Maswali na majibu**: Waongoze	Dhana ya uhusiano wa kikanda na	Matini kuhusu nafasi ya Tanzania katika kujenga	Saa 8	Saa 2

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	ANA KWA ANA			BINAFSI	ANA KWA ANA
		kujenga uhusiano wa kikanda	kikanda na ujenzi wa Taifa	anapaswa kusoma matini kuhusu uhusiano wa kikanda na ujenzi wa Taifa.	wanafunzi kuuliza maswali kueleza maana na umuhimu wa wa kikanda na ujenzi wa Taifa.	ujenzi wa Taifa imefafanuliwa kwa ufasaha	uhusiano wa kikanda		
			b) Kueleza mchango wa Tanzania katika kukuza uhusiano wa kikanda na kujenga utaifa (EAC SADC)	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini mbalilmbali kuhusu mchango wa Tanzania katika kukuza uhusiano wa kikanda.	**Mdahalo:** Waongoze wanafunzi kushiriki katika mdahalo wa pamoja kuhusu mchango katika kukuza uhusiano wa kikanda na kujenga utaifa.	Mchango wa Tanzania katika kukuza uhusiano wa kikanda na kujenga utaifa (EAC & SADC) umeelezwa kwa kina		Saa 6	Saa 2
			c) Kubaini changamoto za uhusiano wa kikanda katika ujenzi wa Taifa	**Kisamafunzo**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini kuhusu changamoto ya uhusiano kati ya nchi moja na	**Maswali na majibu**: Waongoze wanafunzi kujibu maswali kuhusu kisamafunzo ulichosimulia na kueleza changamoto	Changamoto za uhusiano wa kikanda katika ujenzi wa Taifa zimebainishwa			

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				nyingine katika kanda mfano EAC na SADC.	nyingine za uhusiano wa kikanda katika ujenzi wa Taifa.				
	1.3 Kufanya utafiti wa historia na maadili ya Tanzania	1.3.1 Kumudu misingi ya utafiti wa kihistoria	a) Kueleza dhana, misingi na maadili ya utafiti wa kihistoria	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini mbalimbali na kuandika maelezo kuhusu jinsi ya kufanya utafiti wa kihistoria.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kufanya majadiliano kuhusu dhana, misingi, na maadili ya utafiti wa kihistoria	Dhana, misingi na maadili ya utafiti wa kihistoria yamelezwa kwa ufasah	Matini kuhusu utafiti wa historia na maadili ya Tanzani	Saa 7	Saa 2
			b) Kuchambua hatua na mchakato wa utafiti wa kihistoria	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini mbalimbali na kuandika maelezo kuhusu hatua na mchakato wa kufanya utafiti wa kihistoria.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kuelezea na kutofautisha hatua mbalimbali za kufanya utafiti wa kihistoria na kisha kuwasilisha.	Hatua na mchakato wa utafiti wa kihistoria umechambuliwa kwa ufasaha		Saa 6	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
		1.3.2 Kutumia misingi ya utafiti wa kihistoria kufanya kazi mradi	a) Kubuni na kufanya kazimradi kuhusu historia ya Tanzania na maadili	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma ripoti mbalimbali za kazimradi za wajifunzaji wa miaka iliyopita. Mwanafunzi anapaswa kusoma matini mbalimbali za kihistoria na kuchagua eneo au jambo la kufanyia kazimradi kuhusu historia ya Tanzania na maadili.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kuchagua eneo au jambo wanalotaka kulifanya katika kazimradi. Waongoze wanafunzi kueleza sababu za kuchagua eneo au jambo husika na kuziandika.	Kazimradi kuhusu historia ya Tanzania na maadili imebuniwa na kutekelezwa	Matini kuhusu misingi ya utafiti wa kihistoria Ripoti mbalimbali za kaziradi zilizofanyika siku za nyuma	Saa 4	Saa 1
			b) Kukamilisha kazimradi iliyoanza na kuiwasilisha kwa tathmini	**Kazimradi:** Mwanafunzi anapaswa kumalizia utekelezaji wa kazimradi	**Uwasilishaji:** Waongoze wanafunzi kufanya uwasilishaji wa ripoti ya	Kazimradi iliyoanza imekamilishwa na kuwasilishwa		Saa 4	Saa 2

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				na kuandika ripoti kwa kuzingatia utaratibu uliowekwa.	kazimradi.				
2.0 KUELEZEA HISTORIA YA TANZANIA NA MAADILI WAKATI WA ULIBERALI, 1986 HADI SASA	2.1 Kutathmini historia ya Tanzania na maadili wakati wa uliberali, 1986 hadi sasa	2.1.1 Kuchambua chimbuko la uliberali na utandawazi	a) Kufafanua dhana ya uliberali na utandawazi	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini mbalimbali na kuandika maelezo kuhusu maana na viashiria vya uliberali na utandawazi.	**Majadiliano**: Waongozi wanafunzi kujadili na kuandika maana na viashiria vya uliberali na utandawazi na kuwasilisha kwa ajili ya majadiliano ya pamoja.	Dhana ya uliberali na utandawazi imefafanuliwa kwa ufasaha	Matini kuhusu historia ya Tanzania na maadili wakati wa uliberali, 1986 hadi sasa Matini kuhusu mfumo wa uliberali na utandawazi	Saa 8	Saa 2
			b) Kubaini vichocheo vilivyo sababisha Tanzania kuingia katika mfumo wa uliberali na utandawazi	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma matini mbalimbali na kuorodhesha vichocheo vilivyosababisha Tanzania kuingia katika mfumo wa	**Maswali na majibu**: Waongoze wanafunzi kufafanua vichocheo vilivyosababisha Tanzania kuingia katika mfumo wa uliberali na utandawazi.	Vichocheo vilivyosababisha Tanzania kuingia katika mfumo wa uliberali na utandawazi vimebainishwa		Saa 6	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				uliberali na utandawazi.					
			c) Kueleza athari za uliberali na utandawazi katika mifumo ya uchumi, utamaduni, siasa na maadili	**Ufanyaji wa tafiti:** Mwanafunzi anapaswa kufanya utafiti kwa kuuliza watu mbalimbali katika jamii anamoishi kuhusu athari za uliberali na utandawazi katika mifumo ya uchumi, utamaduni, siasa na maadili.	**Matembezi ya galari:** Ongoza vikundi kubandika ripoti zao katika kuta za darasa na waambie wanafunzi kupita katika kila kundi na kusoma ripoti hizo.	Athari za uliberali na utandawazi katika mifumo ya uchumi, utamaduni, siasa na maadili zimeelezwa kwa kina		Saa 5	Saa 1
			d) Kubaini jitihada zinazochukuliwa na Tanzania kudhibiti athari mbaya za uliberali na utandawazi	**Fikiri-andika:** Mwanafunzi anapaswa kufikiria, kuandika na kushrikisha mwenzake mawazo yake na kisha katika kikundi	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kufikiri, kuandika na kushrikisha mwenzake kuhusu jitihada zinazochukuliwa na Tanzania	Jitihada zinazochukuliwa na Tanzania kudhibiti athari mbaya za uliberali na utandawazi zimebainishwa		Saa 5	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				kuhusu jitihada zinazochukuliwa na Tanzania kudhibiti athari mbaya za uliberali na utandawazi.	kudhibiti athari mbaya za uliberali na utandawazi.				
		3.1.2 Kuishi maadili mema ya Kitanzania wakati wa uliberali na utandawazi	a) Kujadili matendo ya uadilifu katika muktadha wa uliberali na utandawazi	**Tafakuri:** Mwanafunzi anapaswa kubaini matendo ya uadilifu yanayopaswa kufanywa na wanajamii.	**Majadiliano**: Waongoze wanafunzi kuandika maelezo kuhusu matendo ya uadilifu katika muktadha wa uliberali na utandawazi.	Matendo ya uadilifu katika muktadha wa uliberali na utandawazi yamejadiliwa	Matini kuhusu maadili mema katika kipindi cha uliberali na utandawazi	Saa 6	Saa 1
			b) Kujadili mikakati mbalimbali ya kuhamasisha na kuelimisha jamii kuhusu maadili ya Kitanzania	**Ziara ya mafunzo:** Mwanafunzi anapaswa kufanya utafiti katika taasisi mbalimbali za serikali kama TAKUKURU, Skauti na taasisi za dini kujua	**Ziara:** Waongoze wanafunzi kufanya ziara ya mafunzo katika taasisi za Serikali kama TAKUKURU, skauti na taasisi za dini na waulize mikakati	Mikakati mbalimbali ya kuhamasisha na kuelimisha jamii kuhusu maadili ya Kitanzania imebainishwa		Saa 6	Saa 1

JINA LA MODULI	**UMAHIRI MKUU**	**UMAHIRI MAHUSUSI**	**SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI**	**MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA**		**VIGEZO VYA UPIMAJI**	**ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI**	**MUDA/SAA**	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				mikakati mbalimbali waliyonayo kuhamasisha na kuelimisha jamii kuhusu maadili ya Kitanzania.	mbalimbali waliyonayo kuhamasisha na kuelimisha jamii kuhusu maadili ya Kitanzania.				
3.0 KUCHANGANUA MUUNDO WA SERIKALI YA JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA	3.1 Kumudu muundo na kazi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania	3.1.1 Kueleza muundo na kazi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar	a) Kuchambua muundo na kazi za mhimili tendaji (Executive) ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi Zanzibar	**Usomaji wa matini na katiba**: Mwanafunzi anapaswa kusoma Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na matini nyingine kuhusu mhimili tendaji wa Serikali.	**Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadili kuhusu muundo na kazi za mhimili tendaji wa Serikali na kisha kuwasilisha kwa majadiliano ya pamoja.	Muundo na kazi za mhimili tendaji (executive) zimechambuliwa kwa kina	Matini kuhusu muundo na kazi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar Katiba ya Jamhuri wa Muungano wa Tanzania	Saa 10	Saa 2
			b) Kuchambua muundo na kazi za Bunge la Jamhuri na za Baraza la Wawakilishi Zanzibar	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania	**Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadili kuhusu muundo na kazi za Bunge la Jamhuri wa Tanzania na	Muundo na kazi za Bunge zimechambuliwa kwa kina		Saa 6	Saa 1

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				na matini nyingine kuhusu mhimili wa Bunge la Jamhuri na Baraza la Wawakilishi.	Baraza la Wawakilishi kisha kuwasilisha.				
			c) Kuchambua muundo na kazi za Mahakama katika pande zote za Muungano	**Usomaji wa matini**: Mwanafunzi anapaswa kusoma Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na matini nyingine kuhusu mhimili wa Mahakama.	**Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadili kuhusu muundo na kazi za Mahakama na kisha kuwasilisha kwa majadiliano ya pamoja.	Muundo na kazi za Mahakama zimechambuliwa kwa kina			
		3.1.2 Kubaini muundo na kazi za Serikali za Mitaa	a) Kueleza dhana na chimbuko la serikali za mitaa	**Fikiri-andika :** Mwanafunzi anapaswa kufikiri, kuandika, kumshirikisha mwezake na kisha kujadili katika kikundi	**Maswali na majibu:** Waongoze wanafunzi kuandika muhtasari kuhusu maana, umuhimu, sababu na uanzishwaji wa serikali za mitaa nchini.	Dhana na chimbuko la serikali za mitaa limeelezwa kwa ufasaha	Matini kuhusu muundo na kazi za serikali za mitaa Katiba ya Jamhuri wa Muungano wa Tanzania Sheria ya Serikali za Mitaa ya 1984 na mabadiliko yake	Saa 8	Saa 2

JINA LA MODULI	UMAHIRI MKUU	UMAHIRI MAHUSUSI	SHUGHULI ZA UJIFUNZAJI	MBINU ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI ZINAZOPENDEKEZWA		VIGEZO VYA UPIMAJI	ZANA ZA UFUNDISHAJI NA UJIFUNZAJI	MUDA/SAA	
				KUJIFUNZA BINAFSI	**ANA KWA ANA**			**BINAFSI**	**ANA KWA ANA**
				kuhusu maana, umuhimu, sababu na uanzishwaji wa serikali za mitaa nchini.					
			b) Kuchambua muundo na kazi za serikali za mitaa katika ngazi mbalimbali za Jamhuri ya Muungano	**Ziara ya mafunzo:** Mwanafunzi anapaswa kutembelea ofisi ya serikali ya mtaa/kijiji kupata maelezo kuhusu muundo na kazi za serikali ya mtaa/kijiji.	**Majadiliano:** Waongoze wanafunzi kujadili kazi na kuchora muundo wa serikali ya mtaa/kijiji.	Muundo na kazi za mamlaka za miji na vijiji zimechambuliwa kwa ufasaha		Saa 5	Saa 1

Bibliografia

Abdul Sheriff and Ed Ferguson (eds.). (1991). *Zanzibar Under Colonial Rule*. James Currey.

Sheriff, A. & Ferguson, E (eds.). (1991). *Zanzibar Under Colonial Rule*. James Currey.

Benjamin William Mkapa. (2019). *My Life, My Purpose: A Tanzanian President Remembers*. Mkuki na Nyota Publishers Ltd.

Mkapa, B. W. (2019). *My Life, My Purpose: A Tanzanian President Remembers*. Mkuki na Nyota Publishers Ltd.

Daniel K. Ndagala. (2018). *Utamaduni na Maendeleo Nchini Tanzania.*

Ndagala, D. K. (2018). *Utamaduni na maendeleo nchini Tanzania.* Matai Limited

Martin, H. Y. Kaniki (ed.). (1979). *Tanzania Under Colonial Rule*. Longman.

Kaniki, M. H. Y. (ed.). (1979). *Tanzania under colonial rule*. Longman.

Isaria Kimambo and Anold Temu (eds.). (1969). *A History of Tanzania.* East African Publishing House.

Kimambo, I. & Temu, A. (eds.). (1969). *A history of Tanzania.* East African Publishing House.

Isaria Kimambo, Gregory Maddox and Salvatory Nyanto. (2017). *A New History of Tanzania*. Mkuki na Nyota Publishers Ltd.

Kimambo, I. Maddox, G. & Nyanto S. (2017). *A new history of Tanzania*. Mkuki na Nyota Publishers Ltd.

Issa Shivji, Saida Yahya Othman and Ng'wanza Kamata. (2020). *Development as Rebellion: A Biography of Julius Nyerere*, *Vol. 1-3*.

Mkuki na Nyota Publishers Ltd.

Shivji, I. Othman, S. Y. & Kamata, N. (2020). *Development as rebellion: A Biography of Julius Nyerere*, *Vol. 1-3*.

Mkuki na Nyota Publishers Ltd.

James Brennan. (2012). *Taifa: Making Nation and Race in Urban Tanzania*. Ohio University Press.

Brennan, J. (2012). *Taifa: Making nation and race in urban Tanzania*. Ohio University Press.

Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. (2022). *Muungano wa Tanganyika na Zanzibar: Chimbuko, Misingi na Maendeleo*. Mkuki na Nyota Publishers Ltd.

Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. (2022). *Muungano wa Tanganyika na Zanzibar: Chimbuko, Misingi na Maendeleo*. Mkuki na Nyota Publishers Ltd.

John Iliffe. (1979). *A Modern History of Tanganyika*. Cambridge University Press.

John Iliffe. (1979). *A modern history of Tanganyika*. Cambridge University Press.

Julius Nyerere. (1967). *Freedom and Unity: a selection from writings and speeches, 1952-1965.* Oxford University Press.

Nyerere, J. (1967). *Freedom and unity: A selection from writings and speeches, 1952-1965.* Oxford University Press.

Julius Nyerere. (1973). *Freedom and Socialism: a selection from writings and speeches, 1965-1967*. Oxford University.

Nyerere, J. (1973). *Freedom and socialism: A selection from writings and speeches, 1965-1967*. Oxford University.

MoEVT. (2014). *In-Service Training Manual for Secondary Schools History Teachers*. Secondary Education Department, MoEVT.

MoEVT. (2014). *In-service training manual for secondary school history teachers*. Secondary education department, MoEVT.

Wizara ya Utamaduni. (2022). *Sanaa na Michezo, Mwongozo wa Maadili na Utamaduni wa Mtanzania*.

Wizara ya Utamaduni. (2022). *Sanaa na michezo, mwongozo wa maadili na utamaduni wa mtanzania*.